

Botanisterna

finna mycket av intresse i

NATUR PÅ GOTLAND

där floristiska ämnen uppta en stor del av innehållet. Läs *Bengt Petterssons* skildringar om Sandön, Sudret, gotländskt änge, Gotlands myrar och gotländska växter; *Gustaf Larssons* om Gothenhammar och Skarnviken, *Nils Ekbergs* om Lojsta-bygden, *Bertil Wahls* om Lilla Karlsö, *Ingmar Frömans* om Stora Karlsö och *Mats Waerns* om algvegetationen m. m.

22 författare

283 sidor

111 illustrationer

"I Pettersson har vi fått en ny populärvetenskaplig författare av hög rang. Hans stil har liv, åskådlighet och fantasi."

Sten Selander i Sv. D.

"För botaniskt intresserade är bokverket av lika stort värde som för zoologerna."

Bertil Hanström i Sydsv. D.

KÖP BOKEN I EDER BOKHANDEL

eller, där sådan saknas, genom Bokförlaget Svensk Natur, Mästarsamuelsgatan 3, Stockholm.

Pris 15:—, inb. 20:—

SVENSK NATUR

SVERIGES NATUR

Svenska Naturskyddsföreningens Tidskrift

Nr 7

1946

Ärg. 37

Ansvärlig utgivare: NILS DAHLBECK

Redaktion: KAI CURRY-LINDAHL och NILS DAHLBECK

Adress: Mäster Samuelsgatan 3^{III}, Stockholm. Tel. 21 06 86, 10 60 34. Postgiro nr 2166.

Utkommer med årbok (nr 1) och minst 4 häften.

Prenumerationspris: 3:— kr. pr år, med årbok 7:— kr.

Något om Sveriges vertebratafauna under 1946.

Av

KAI CURRY-LINDAHL.

Däggdjur.

Under krigsåren hystes allvarliga farhågor för att den kraftiga älgavskjutningen skulle verka förödande på stammen. Emellertid tyda de två senaste årens jaktsiffror på, att beståndet glädjande nog förmått upprätthålla sin numerär och avkastningen kan ej sägas vara annat än god. Sålunda skötos hösten 1946 enligt Domänstyrelsens preliminära uppgifter 11.334 älgar. Föregående års definitiva avskjutningssiffra var 11.339 ex.

De till Svenska Naturskyddsföreningen inkomna rapporterna tala om ökad tillgång i Gästrikland, Medelpad, Jämtland och Norrbotten; från olika trakter i Småland och Dalarna berättas om såväl ökning som minskning, medan enbart tillbakagång har meddelats från Skåne, Halland, Värmland och Lappland. Enligt Svenska Jägarförbundets viltstatistik för jaktåret 1945—46 har älgen därtill ökat i Närke och Västmanland.

Den olagliga älgjakten florerar alltför, särskilt i övre Norrland — i Norrbottens län skjutas fler älgar olovligt än på legal väg — där de fåtaliga jaktpoliserna, hur nitiska och skickliga de än äro, ha svårt att inom de väldiga områden det här gäller, komma tillrätta med samvetslösa jaktförbrytares illdåd. Från flera hall i Västerbottens och Norrbottens län ha önskemål om totalfridlysning framförts.

Svenska Jägareförbundet har under ledning av dr K. BÄCKSTRÖM igångsatt en undersökning över älgens parnings- och dräktighetsförhållanden. Denna kanske medför, att jakttiden förskjutas några veckor, vilket av många orsaker vore lyckligt. Om licens- och ordinarie jakt förlägges till november, få djuren lugn i skogen under parningstiden, och tjurarna torde vara i bättre kondition än under sept.—okt.:s för dem hetsiga tid.

Rådjuret har fortsatt med sin frammarsch och ökning rapporteras från Skåne, Småland, Västergötland, Östergötland, Uppland, Västmanland, Värmland och Jämtland. I Medelpad och Jämtland finnas nu fasta stammar i åtskilliga trakter, och djuren tyckas aklimatisera sig och klara sig bra. Den långa strid som forts mellan naturskyddare och jägare om rådjurets existensberättigande i Jämtland har krönts med framgång för de förra, i det att arten i detta län liksom i Västernorrlands blivit fridlyst. Därmed torde rådjuret få möjligheter att öka sin stam och sprida sig dels norrut längs kustlandet, dels längre in i fjällvärlden. I Halland ha rådjuren minskat i skogsbygderna (T. HALLENBORG). Liksom föregående är det ett stort antal småländska rapportörer, som önska fridlysning av rådjuret. Sådana önskemål ha även framställts från södra Västergötland och södra Värmland. — Avskjutningen under 1945 beräknas till 12.500 djur (H. HAMILTON).

Kronhjortens i Skåne numerär anses vara oförändrad (H. HAMILTON) och består av c:a 135 ex. En tjur har vid ett tillfälle under sommaren och en gång på hösten, 16 okt., setts i norra Laxarby s:n, Dalsland, (N.-G. KARVIK), samt tvenne gånger under hösten vid Bergerud, Skillingmarks s:n, Värmland (T. GARDELL). Möjligen hänföra sig dessa iakttagelser till samma djur.

Dorshjortar ha under året implanterats på Kinnekulle i Västergötland. Tidigare förekom arten ej i Skaraborgs län med undantag för Djuröarna i Vänern (C. A. FRÄNDÉN). Under 1945 sköts i landet c:a 190 ex., av vilka över hälften i Skåne (H. HAMILTON).

Bävern har invandrat och blivit bofast i Svartälven och Igelälven i Gästrikland, Värmland (E. RÅDBERG), och finns nu även i sjön Ullen, Råda (B. ÖSTERLÖF). Också i Härjedalen (R. ERIKSSON) och i Jämtland (S. SWAEN) tar bävern nya områden i besittning.

Skogsharen rapporteras ha ökat på Gotland, samt i Östergötland och Uppland. I Halland talas från olika trakter om såväl ökning som minskning. I Norrbotten och Lappland har arten gått till-

baka. Svenska Jägareförbundets viltstatistik nämner dessutom ökning i Skåne, Blekinge, Småland, Västergötland, Dalsland, Värmland, Jämtland och Västerbotten samt minskning i Södermanland, Ångermanland och Medelpad.

Fältharen har enligt våra sagesmän ökat på Gotland och i Uppland, men minskat i Småland, Halland och Västmanland. Svenska Jägareförbundet meddelar dessutom, att arten gått framåt i Blekinge och tillbaka i Södermanland.

Vildkaninen har ökat i betydande grad på Gotland, och har även gått framåt i Skåne och Blekinge. I Halland har arten överskridit Nissan, som tidigare utgjort dess nordgräns (H. HERRLIN).

Haselmusen har erhållits på ett par nya lokaler i Småland (C. BLIDING), varav den mest anmärkningsvärda är Älmeboda i sydligaste delen av landskapet (A. NEANDER genom BLIDING). Även i södra Västergötland ha nya förekomster blivit kända och flera bofynd ha gjorts i Borås omgivning (BLIDING); från Kinds härad har arten varit känd under två år (I. AURELL), och i Marks härad ha flera ex. blivit anträffade (C. O. ERIKSSON genom B. ÖSTERLÖF). — Uppgifter om fynd av hasselmus böra meddelas till lektor CARL BLIDING, Kvarngatan 49, Borås.

Fjällemelen, som föregående år visade riklig förekomst i södra Norrland, har 1946 varit i det närmaste försvunnen i Jämtland (N. NILSSON), södra Lappland (K. E. FRIES) och norra Lule lappmark (förf.).

Detsamma ha för södra och mellersta Norrlands del även gällt andra smågnagare. *Åkersorken*, som 1945 fanns i överflödande mängd i Jämtland, har i år varit nära nog helt borta (N. NILSSON). I norra Lule lappmark synes emellertid den *gräsidaiga sorken* vara på uppgående (förf.). Från Fliseryds s:n i Småland omtalas minskning av *husmuse*n och *skogsmössen* (E. WELANDER).

Ekorren säges ha ökat i Småland (J. BYLANDER, B. JOHANSSON), Västergötland (C. A. FRÄNDÉN), Östergötland (H. RINGELS), norra Södertörn, Södermanland (förf.), Dalarna (S. ENMÄLM), Medelpad (T. ALLEGÅRD, G. GULLIKSSON), Jämtland (N. NILSSON) och norra Lappland (V. OLOVSSON). Från Gotland uppges däremot minskning (C. KLINT). Svenska Jägareförbundet omtalar dessutom ökning i Västmanland och Gästrikland, samt minskning i Värmland.

Ej mindre än 637.000 ekorrar sköts under jaktåret 1945—46. Dessa ha ett handelsvärde av c:a 1.274.000 kronor, varmed den

lilla gnagaren blivit vårt näst älgen ekonomiskt mest värdefulla landdjur.

Igelkotten har i många landskap ej på långt när ännu kommit upp till den numerär arten hade före de svåra vintrarna 1940—42. I en översikt över artens svenska utbredning, publicerad detta år av N. DAHLBECK i Sveriges Natur, framhölls att igelkottens förekomst i Halland och Bohuslän samt hans nordgräns äro föga kända. En del inkomna uppgifter vidga härvidlag kännedomen om denna insektätares utbredning. Sålunda är igelkotten ingalunda ovanlig i Halland (H. HERRLIN) och förekommer talrikt i och omkring Halmstad och även i Harplinge s:n (W. HÖJER); från Bohuslän rapporteras förekomster på Stora Askerön i Norums s:n (B. ELMGREN) och vid Grebbestad (E. REICHENBERG). I Frövitrakten i Närke har igelkotten åter visat sig efter att ha varit försvunnen sedan 1942 (N. ECKERBOM) och detsamma är fallet i norra Södertörn, Södermanland (förf.). Från Värmland omtalas flera lokaler (L. HOLMBERG). I Dalarna har igelkotten tidigare funnits vid Bingsjö (E. MÄNSSON); han omtalas även från Dalfors (E. W. RUNQVIST), från Malung, där han f. n. är rätt allmän (A. GROSSHED), från Skattlösberg i Grangärde s:n (H. SJÖRS) och från Orsutrakten (E. LINDE, H. SPÄK). Arten rapporteras även från Järbo i Gästrikland (J. JÄRBING) och från Ljusdals s:n i Hälsingland (U. TROLLE). I trakten av Silre i Medelpad, där igelkotten förmodligen inplanterades på 1920-talet, har arten ej observerats sedan de svåra köldvintrarna 1940—42 (G. GULLIKSSON).

En *fransad fladdermus* anträffades vid Skärva, Blekinge, i aug. (R. INGERSTEDT). — Iakttagelser och fynd av fladdermöss böra meddelas till fil. lic. Olof Ryberg, Trollenäsgratan 5, Malmö. Beggexemplar böra helst medsendas.

Björnen har under året alltmer börjat uppträda i skogslandet, även långt söderut såsom i södra Dalarna vid Björbo och Björsjö, c:a 3 resp. 10 km från Smedjebacken, samt vid Lövåsen i samma trakt (H. NORLING). Även i norra Värmland har björnen uppträtt (H. JEHNICH, B. ÖSTERLÖF). I Jämtland anses arten ha blivit talrikare (S. SWAHN), men vandrigen ned i skogslandet behöver ej vara något indicium på, att stammen ökat generellt. Tvärtom synas fjälltrakterna bli mer och mer björntomma, vilket speciellt är fallet i norra Lule lappmark (B. DANIELSSON, S. WESSLÉN).

I föregående års översikt meddelades preliminärt, att 14 björ-

nar skjutits under 1945. Den definitiva siffran utgör enligt Domänstyrelsen 30 ex., fördelade med 14 i Norrbottens, 6 i Västerbottens, 9 i Jämtlands och 1 i Västernorrlands län. Av 1946 års avskjutningssiffror ha till domänverket hittills blott inrapporterats 3 fällda björnar (2 i Norrbottens och 1 i Jämtlands län).

Den kraftiga avjagningen förefaller skrämmande i synnerhet om man jämför med de siffror, som föreligga under fridlysningsårens licensjakt. Åren 1936—42, då de gamla fredningsbestämmelserna gällde, nedlades 23 björnar, vilket i medeltal blir 3 pr år. Under treårsperioden 1943—45, då jakt varit tillåten sept.—okt., ha sammanlagt 70 djur dödats, vilket i medeltal blir mer än 23 ex. per år. Avskjutningen har alltså blivit mer än sjudubblad. Att det trots kännedom om dessa siffror ändå påstås, att björnen ökat och att kraftiga decimeringsåtgärder måste vidtas, är att tilltro för mycket om artens forplantningsförmåga. — En återgång till licenssystemet kräves från många håll. Även Svenska Jägarförbundet hyser den åsikten, att björnjakten bedrives alltför hänsynslöst (H. HAMILTON).

Vargen, vårt med ganska stor visshet fåtaligaste rovdjur, fälldes enligt Domänstyrelsen under 1945 i 12 ex., varav 5 utgjordes av ungar. Djuren fördela sig med 10 i Norrbottens och ett i vardera Västerbottens och Jämtlands län. — Enligt uppgifter i dagspressen förekom en varg i Värmland i mars. Om så var fallet, torde han ha strövat in från Norge.

Fjällräven har under 18 år varit totalfridlyst utan att förete någon allmän ökning. Att illegal jakt är en av orsakerna till artens status quo torde vara ganska visst. Det är ej direkt ovanligt, att fjällrävsskinn förekomma på lappmarknaden i Jokkmokk och att människor, som f. ö. betrakta sig som hederliga, ej dra sig för att bli tjuvgodsuppköpare. — En uppgift av S. G:SON Blomqvist i Fauna och Flora 1946, att fjällräven »numera befinner sig på kraftig frammarsch» i sydvästra Pite lappmark grundar sig på en lapps uttalande om tre bebodda lyor, av vilka en besöktes. Även om de två övriga gryten verkligen innehöllo ungar, torde det tyvärr ej utgöra något bevis på stark ökning inom ett sådant vidsträckt område det här gäller.

Räven går alltså framåt trots att avskjutningen under jaktåret 1945—46 uppgick till c:a 61.500 ex. (H. HAMILTON), och uppges ha ökat på Gotland, i Värmland, Dalarna, Jämtland och Norrbotten. Från Småland talas såväl om ökning som minskning.

Svenska Jägarförbundet uppger dessutom ökning i Gävleborgs län samt minskning i Skaraborgs och Västmanlands län.

Lön uppehåller sig alltså i södra Sverige, där enstaka ex. ha observerats bl. a. i Skåne (Från Jaktmarker och Fiskevatten), i Blekinge (H. HAMILTON) och Småland (A. EKLUNDH, I. KARLSSON). Även från Dalsland rapporteras detta djur (B. ÖSTERLÖF).

Under 1945 fälldes enligt Domänstyrelsen 25 loar, fördelade med 14 i Norrbottens, 5 i Västerbottens, 2 i Jämtlands och 4 i Väster-norrlands län. Under 1946 ha hittills 3 lodjur rapporterats skjutna.

Svenska Jägarförbundet framhåller i sin årsredogörelse den hänsynslösa jakt, som f. n. äger rum på detta sällsynta djur. Förf. har i årsboken av Sveriges Natur lämnat en översikt över lofrå-gans nuvarande läge.

Grävlingen har i sommar iakttagits tre gånger på Öland, där ar-tens förekomst tidigare varit osäker. Ett ex. sågs vid Bårby i Mörbylånga s:n (G. ERDMAN) och vid Ottenby iaktogs djuret vid tvenne tillfällen (F. AMINOFF, S. ÅSENIUS). Dessa uppgifter ha meddelats av S. ELVIUS genom O. NYBELIN. Grävling rappor-teras även från olika lokaler i Medelpad (T. ALLEGÅRD, G. GUL-LIKSSON) och i Jämtland (C. A. CARLSSON).

Uttern uppges ha ökat i norra Skåne och i sydöstra Småland (G. CHRISTIENSSON). Från Halland, stora delar av Småland, Södermanland och Värmland inberättas mer eller mindre svaga stammar. Svenska Jägarförbundet meddelar dessutom ökning i Blekinge, Bohuslän och Jämtland, samt minskning i Småland, Södermanland och Västmanland. Avskjutningen uppgick under jaktåret 1945—46 enligt nyssnämnda förbund till c:a 1.200 ex. — Särskilt från Värmland framhålles, att uttern måste bli före-mål för skydd, om ej stammen skall komma under existensmini-mum (T. GARDELL, H. JEHNICH).

Järven har »avtagit starkt» i Tärna och Sorsele s:r (S. EKMAN) och i norra Lule Lappmark (V. Olovsson) i Lappland. — Avskjut-ningen uppgick 1945 enligt Domänstyrelsen till 48 ex., varav 14 voro ungar. De skjutna djuren fördela sig med 32 i Norrbottens, 1 i Västerbottens och 15 i Jämtlands län.

Mården uppges vara på frammarsch i vissa delar av Östergötland (H. RINGELS), i Medelpad (T. ALLEGÅRD), i Jämtland (S. SWAHN) samt i Dorotea och Vilhelmina s:r i Lappland (K. E. FRIES). Från olika delar av Småland omtalas såväl ökning som minskning (A. BERGENGREN, A. EKLUNDH, A. HERRLIN och E. WELANDER).

I Halland är mården ej »alltför sällsynt» i större skogsområden (T. HALLENBORG), medan han i norra Västergötland förekommer mycket sparsamt (C. A. FRÄNDÉN). I Värmland har arten gått tillbaka och fridlysning är där önskvärd (A. BJÖRNE-MARK, H. JEHNICH). Uppsala Läns Jaktvårdsförening har ingivit förslag till fredning (G. NAUCKHOFF). Från Muddusområdet i Lappland, en nordlig förekomst, har mården rapporterats (V. OLOVSSON).

För en undersökning om mårdens utbredning och biologi äro amanuens ERIK MONTÉN och förf. tacksamma för alla uppgifter. Dessa kunna adresseras till Mäster Samuelsgatan 3, Stockholm.

Illern har anträffats vid Bengtsfors i Dalsland (N.-G. KARVIK), från vilket landskap arten tidigare ej torde vara officiellt känd.

Den förvildade *minken* går tyvärr fram med stormsteg och rap-porteras ha ökat i Västergötland (C. A. FRÄNDÉN), Södermanland (A. F. GRÖNBERG), Gästrikland (H. FORSLIN), Medelpad och Ånger-manland (S. LILJEFORS) samt Jämtland (C. A. CARLSSON, O. SUN-DIN, S. SWAHN). Enbart i sistnämnda landskap skötos under jaktåret 1945—46 över 500 ex. (SWAHN). Detta rovdjurs härj-ningar bland det småvilda börja bli allt mera märkbara. Kraft-tag böra nu tagas för att decimera och få bort detta för vår fauna främmande rovdjur.

Hermelinen uppges ha ökat i Lule lappmark (V. OLOVSSON) och jämte småvesslan ha minskat i Norrbotten (J. HANSON).

Under 1945 skötos enligt Domänstyrelsen 625 *gråsälar*, 1.171 *vikare* och 80 *knubbsälar*. Motsvarande siffror för 1944 voro 1.345, 1.355 och 86. Summa sälar 1945: 1.856 ex. (1944: 2.786 ex.).

Fåglar.

Beträffande detaljerade upplysningar om märkligare fynd och häckningsförekomster hänvisas till de båda specialtidsskrifterna Fauna och Flora och Vår Fågelvärld. Här beröras endast de ur naturskyddssynpunkt kritiska fåglarna och lämnas en summarisk översikt av inkomna rapporter om totalfredade och sällsynta arters förekomst under året samt om stammarna ökat resp. minskat.

Ny fågel i svensk fauna.

En för Sverige ny fågel har under året blivit känd, trots att den sköts redan för 33 år sedan. Det är en dvärgskarv (*Phala-crocorax pygmaeus*), hane, som fälldes vid Ljungholm invid Kalmarsund i början av juli 1913 (W. HULLGREN).

Ökning respektive minskning.

Korpen såges öka i Medelpad (G. GULLIKSSON). I Småland har han invandrat och blivit bosatt i nya områden (G. NYBERG, G. WEDELL). I Dalsland, där arten med några få par häckar i de norra delarna, har en sedan 50 år övergiven boplatz vid Djupsjön tagits i bruk (N.-G. KARVIK). Korpen häckar på Halleberg och Hunneberg i Västergötland (C. A. FRÄNDÉN, A. KLEMENTSSON) och på tre platser i Offerdals s:n, Jämtland (R. WREDHAMMAR). Upplysningar om korpen böra sändas till folkskollärare ARNE BLOMGREN, Harads, som är sysselsatt med en undersökning över artens utbredning och biologi.

Kajan häckar numera i Torps s:n i Medelpad (G. GULLIKSSON). Kraftig ökning förtäljes från Västergötland, Södermanland, Värmland och Gästrikland. *Nöskrikan* börjar att tränga alltmer norrut, och rapporteras i år från Pajala i Norrbotten (A. OLSSON), och *lanskrivan* förekommer så pass långt söderut i kustlandet som i norra och västra delarna av Gästrikland (J. JÄRNING). Häckning har ej konstaterats.

Grönfinken har ökat i Skåne (P. ROSENIUS) och på Gotland (H. PETTERSSON) men helt försvunnit från Skellefteåtrakten i Västerbotten, där han förr var allmän (S. HEDERSTRÖM).

För en undersökning av *gulärlans* (såväl den sydliga som den nordliga rasen) utbredning bör uppgifter meddelas till fil. mag. ARNE KLEMENTSSON, Kil.

Trädkryparens förekomst och biologi äro under utredning av folkskollärare SIGFRID DURANGO, Täby, till vilken upplysningar böra sändas.

Talgoxe rapporteras från Jutsarova, N. Muddus nationalpark i Lule lappmark, en ny lokal (V. OLOVSSON).

Stjartmesen har efter de svåra köldvintrarna 1940—42 nära nog kommit upp till sin gamla numerär. Ökning har konstaterats på Gotland (S. ROSVALL), i södra Västergötland och Bohuslän (I. AURELL, S. S. SVENSSON) i Dalsland (N.-G. KARVIK), i Värmland (B. ÖSTERLÖF), i Närke (N. ECKERBOM, O. A. LUNDBORG) och i norra Södertörn, Södermanland (förf.).

Törnskatan uppges ha ökat i södra Småland (G. SANDGREN) och i Gästrikland (J. JÄRNING). Uppgifter om denna fågel böra sändas till folkskollärare SIGFRID DURANGO, Täby, som arbetar med densamma.

Kärrsångaren har påträffats under förhållanden, som tyda på

häckning, i Eftra s:n, Halland (H. HERRLIN). *Ärtsångaren* har för första gången iakttagits vid Handöl i Jämtland (L. FAXÉN genom C. PERSSON), och anträffats i Tarradalen, Lule lappmark (förf.), samt ända uppe vid Kebnekaise turiststation i Torne lappmark (O. A. LUNDBORG).

Näktergalen har anträffats häckande med flera par i Eftra s:n i Halland (H. HERRLIN), och har i Göteborgstrakten hörts vid Billdal, vid Lerum och vid Gullbringa (J. LINDNER); på Djurön i Bråviken, Östergötland, ha sedan ett par år flera ex. uppehållit sig (C. ANDÉN); under sommaren hördes i Södermanland bl. a. tvenne hanar vid Gripsholmsviken (L. E. LINDMARK) och en vid Magelungen (E. ÅSTRÖM); vid Liljan i Aspeboda s:n, Dalarna, uppehöll sig en hane från 22 maj till efter midsommar (E. LIND).

Vitryggig hackspett, en allmänt utbredd ehuru sällsynt fågel, rapporteras vara »ganska vanlig» i gränsområdet mellan Värmland—Dalarna (B. ÖSTERLÖF).

Sparvugglan uppges ha ökat i Norrbotten (J. HANSON) och minskat i Jämtland (N. NILSSON). I sistnämnda landskap har även *pärugglan* gått tillbaka (NILSSON). Ett bo av denna art anträffades i juni i Torbjörntorp, Fristads s:n, N. Borås (R. WERNER genom C. BLINDING). *Hornugglan* har gått framåt i sydvästra Skåne (P. ROSENIUS), men i det närmaste försvunnit från Jämtland, vilket även gäller *jordugglan* (NILSSON); sistnämnda art har dock ökat i Norrbotten (HANSON). *Slagugglan* har funnits i större antal än föregående år i Jämtland (NILSSON) och Norrbotten (HANSON); hon förekommer även i Ekshäradtrakten i Värmland (D. HANNERZ) och har häckat i Åmot, Gästrikland (J. JÄRNING). *Kattugglan* har ökat i Småland (E. WELANDER) och i Gästrikland (JÄRNING). Länsjägmästare J. LINDNER förordar total fredning av samtliga ugglor, vilka trots den nytta de göra skjutas allmänt av okunniga jägare.

Fiskgusen fortsätter sin frammarsch och ökning rapporteras från Västergötland, Södermanland, Uppland, Dalarna och Gästrikland. Enbart inom östra Mälareområdet kunde i sommar 52 bon inräknas (B. FAHLGREN), och på sin sällsamma stolboplatz mitt i Kungsbackafjorden har häckning även i år förekommit (A. ANDERSSON). — Skydd åt rovfågarna kräves alltså från många håll. Trots för varje år ökad upplysning är artkännedomen om våra vanligaste rovfåglar skrämmande låg ute i bygderna. Det händer ej så sällan, att vråkar och gjusar skjutas vid bona

endast av den anledningen att skytten önskar ha en dekorativ fågel uppstoppad.

Den *grå hägern* har ökat i norra Halland (C. E. EKElund), södra Västergötland och Bohuslän (J. LINDNER). I Småland har fågeln gått framåt på en del håll men bakåt på andra. I norra Skåne har den ytterligare avtagit (H. OLSSON). — N. DAHLBECK har i Vår Fågelvärld lämnat en översikt över stammens storlek.

En *fjällgås* sträckte den 2 okt. över Morups Tänge i Halland, på vilken fredade lokal denna art tidigare ej observerats (H. HERRLIN). Föregående år rapporterades kraftig minskning av *sädgås* i Västerbotten, i år omtalas detsamma för Norrbottens del (J. HANSON). Även Svenska Jägarförbundet meddelar minskning av antalet häckande sädgäss.

Angående *gravandens* förekomst som inlandsfågel har GUNNAR OTTERLIND publicerat en redogörelse i Vår Fågelvärld. *Gräsanden* uppges ha ökat i norra Västergötland (C. A. FRÄNDÉN), men minskat i södra Småland (A. EKLUNDH) och södra Västergötland (I. AURELL) samt på Gotland (C. KLINT). Svenska Jägarförbundet omtalar ökning i Blekinge, Småland, Västmanland, Uppland och i de båda nordligaste länen, i Södermanland har fågeln gått tillbaka. *Skedanden* har ökat kraftigt i Norrbotten och tagit nya sjöar i besittning (G. LILJESTRÖM; E. HANNERZ och S. LUNDBERG, Norrbottens Natur). *Brunanden* har häckat vid Klintehamn på Gotland (N. WIGSTEN genom S. ROSVALL), där arten är sällsynt.

Skäggdoppingen har bosatt sig i sjön Barken, Dalarna (H. NORLING). Man kanske kan vänta att fågeln sprider sig sakta mot norr. Frågan om denna misskända arts förhållande till andra fåglar och dess näringsvanor har under året behandlats av förf. i Svensk Jakt. *Smålommen* häckar sedan flera år i Karnsjön, Dannike s:n och i en tjärn i Bredareds s:n, Västergötland (C. BLINDING, M. SVENSSON).

Ringduvan ökar i södra Skåne (P. ROSENIUS) och i Norrbotten (J. HANSON), där hon häckat vid Råneå (V. OLSSON). Från olika trakter av Småland inberättas såväl ökning som minskning. I Västerbotten har arten avtagit (S. HEDERSTRÖM).

Storspoven är glädjande nog en fågel, som förmått anpassa sig till kulturen och ökar stadigt över nära nog hela landet. Från norra Värmland och Dalarna, som ligga i inlandets nordgränsområde rapporteras han från flera lokaler. Sålunda häckar

arten på många ställen i förnämnda landskaps norra delar (L. HOLMBERG, B. ÖSTERLÖF), och i Dalarna förekommer den i St. Skedvi s:n (H. SJÖRS) samt vid Orsasjön (E. LINDE, H. SPÅK); vid Amungen (W. RUNQUIST) och vid Österviken av Siljan (W. HÖIJER).

Morkullan har ökat på Gotland (C. KLINT) men minskat i Södermanland (A. F. GRÖNBERG, A. LARSSON). Sistnämnde auktor förtäljer en episod från vårens morkulljakt i Tullingetrakten. Efter det att tre jägare sökt upp lämpliga pass, gick en fjärde genom skogen och slog på en gong-gong för att skrämna upp ruvande fåglar. Från södra Småland omtalas en tydlig nedgång av *enkelbeckasinen* (A. EKLUNDH, G. SANDGREN).

Myrsnäppan förekommer rätt talrikt vid Tysjön i Jämtland, där tre bofynd gjordes i somras (R. WREDHAMMAR). *Ljungpiparen* uppges ha ökat i Jämtland (WREDHAMMAR) och finns på de flesta av de stora mossarna i södra Värmland (B. ÖSTERLÖF) (det skulle vara av intresse få konstaterat vilken ras det här gäller); i Viaredstrakten, Västergötland, är han numera helt försvunnen (K. HALL). *Tofsvipan* har gått framåt på olika håll i landet såsom i Småland (O. PETERSSON), södra Västergötland (HALL), sydostra Dalarna (H. SJÖRS) och Jämtland (WREDHAMMAR). Vid sjön Katterjaure i Torne lappmark på 776 m:s höjd iaktogs 1 aug. ett ex. (C.-F. LUNDEVALL).

Skrattmåsen har återinvandrat till Måkläppen (H. BERGMAN) och ökat i norra Skåne (G. ISAKSSON), i norra Halland och södra Västergötland (C. E. EKElund), i södra Småland (J. BROMHÉN, G. SANDGREN), nya kolonier ha grundats på Gotland (N. WIGSTEN, genom S. ROSVALL) och i Värmland (A. BJÖRNEMARK). Häckning har konstaterats för första gången i Ännisjön, Jämtland (L. FAXÉN genom C. PERSSON) och vid Råneå i Norrbotten (V. OLSSON). — Nya kolonier och gamla samhällens utveckling böra rapporteras till amanuens ULF BERGSTRÖM, Vertebratavdelningen. Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm 50. — En översikt över *gråtrut* som häckfågel i insjöar har lämnats av S. LINDROTH i Vår Fågelvärld. Några ytterligare lokaler kunna nämnas såsom Stora Nedsjön i Västergötland, där arten häckat med 1—2 par sedan ett tiotal år (EKElund) och Nälidsjön i Jämtland, där bosättning i år ägde rum för första gången (N. NILSSON, R. WREDHAMMAR).

En kull *dalripor* har anträffats på Digerberget i gränsområdet i Värmland—Dalarna, en sydlig förekomst (B. ÖSTERLÖF). Arten

uppges ha minskat i Jämtland (H. ENGBAHL, C. PERSSON) men gått framåt i norra Lule lappmark (B. DANIELSSON).

För *tjädernas* del rapporteras tillbakagång från större delen av Småland, Värmland, Uppland, Jämtland och Medelpad, medan det från delar av Halland, Västergötland och norra Lappland talas om ökning. Tydligt pågår återigen en påspädning österifrån av den nordsvenska tjäderstammen.

Om *orren* ha nära nog enbart negativa uppgifter inkommit. Sålunda berättas om minskning på Gotland, i Västergötland, Värmland, Närke, Jämtland och Medelpad. Från Småland ha varierande uppgifter insänts från olika trakter. I Uppland har orren »ökat på vissa lokaler» (G. NAUCKHOFF), men Svenska Jägarförbundets årsredogörelse anger minskning.

För *järpen* förtäljes ökad tillgång i Småland, Östergötland, Västmanland och Gästrikland, medan motsatsen rapporteras från Jämtland och Medelpad. Svenska Jägarförbundet anger därtill ökning i Bohuslän. Västergötland, Närke, Uppland och i Norrbottens län.

Skogsfågelstammens successiva tillbakagång och dåliga förekomst jämfört med hur förhållandena voro för några decennier sedan har förorsakat, att hithörande problem blivit en av de allra viktigaste naturskydds- och viltvårdsfrågorna. Från otaliga håll inom skilda landskap från Småland till Lappland påpekas hur sorglig situationen är. Det är icke så säkert, att enbart en fridlysning på exempelvis fem år, vilket föreslås och kräves från flera landskap, skulle förbättra läget, men saken är absolut värd att provas, när så mycket står på spel. F. n. synes skogsfågeln i de flesta landskap behöva allt skydd, som kan beredas den.

»Kritiska» och sällsynta fåglar.

Med »kritiska» avses icke totalfredade fåglar, vilkas existens är mer eller mindre hotad, antingen beroende på människans ingrepp eller av naturliga orsaker.

Stenknäcken har under senare år börjat uppmärksammas mer och mer. Om detta beror på en ökning av stammen eller av antalet fågelkunniga personer torde vara ovisst. Vid Göksholm i Närke räknades de därvarande fåglarna till 20 ex. (O. A. LUNDBERG). *Tofslärkan*, som under senare år gått tillbaka som häckfågel, har i sommar vid Malmö visat sig talrikare än eljest

(P. ROSENTHAL). *Gråärkan* har även detta år förekommit vid Bankeryd och vid Taberg i Småland (K. VON ESSEN, J. LUND).

Gärdsmygen tycks vara den av våra småfåglar, som har svårast att repa sig efter de hårda köldvintrarnas förödande inverkan. Sålunda ha stjärtnes och kungsfågel, vilka båda vid samma tillfälle blevo illa åtgångna, nu normala förekomster. I Tyringe-trakten i Skåne har gärdsmygen i år för första gången sedan 1940 visat sig men uppträder mycket sparsamt (H. OLSSON); i Småland har han gått fram något i de södra delarna (J. BROMHIN, G. SANDGREN), detsamma är även fallet i Sunnerbo härad (L. WILLIAMS), medan han allttjämt lyser med sin frånvaro i Fliseröds s:n; i Rumså och Kråkskult har han dock funnits de senaste åren (E. WELANDER). I Halland (H. HERRLIN) och Göteborgstrakten har beståndet gått stadigt framåt (C. E. EKELOF, S. S. SVENSSON). I Viaredstrakten i Västergötland är stammen däremot mycket svag (K. HALL). I Dalsland har en tydlig ökning varit märkbar (N.-G. KARVIK) och i Värmland har arten varit »glädjande talrik» (B. ÖSTERLÖF). I Närke är gärdsmygen fortfarande sällsynt i Örebrotrakten (O. A. LUNDBERG) och kring Frövi saknas han helt sedan 1942 (N. ECKERBOM). I norra Södertörn, Södermanland, uppträder fågeln synnerligen sparsamt (förf.) och i östra Uppland (T. ANDERSSON) samt i Järbo s:n, Gästrikland (J. JÄRNING), saknas den helt. I Jämtland tycks stammen ha stabiliserat sig efter föregående års kraftiga ökning (R. WREEDHAMMAR).

Inventeringen av *bergue* pågår allttjämt. Det var ursprungligen vår förhoppning att det till föreningen inkomna materialet skulle hunnit färdigbearbetas under 1946. Detta har tyvärr ej hunnit ske, men 1947 skall inventeringsresultatet dock göras definitivt klart för publicering och en aktion för totalfredning igångsätts. Uppgifter om berguförekomster, såväl gamla som nya, kunna allttjämt insändas till förf. under adress: Mäster Samuelsgatan 3, Stockholm.

Tornugglan synes ha ökat i Skåne de sista åren (P. ROSENTHAL). Skånes Naturskyddsförenings fridlysningsförslag har ännu icke lett till någon åtgärd, men ärendet är allttjämt under behandling av myndigheterna.

Pilgrimsfalken har ökat i Norrbotten (J. HANSON) och minskat i sydvästra Småland (L. WILLIAMS). I västgötalagen och på vissa skär i Vänern bo »några tiotal par» (C. A. FRÄNDÉN), varjämte

ytterligare en del lokaler ha rapporterats från Värmland (B. ÖSTER-LÖF) och Gästrikland (J. JÄRBING).

Duvhökens decimering fortsätter i ohämmad skala och ingen avmattning har skett i den intensiva antihöckkampanjen. Blott två rapportörer av omkring ett 50-tal, som beröra duvhöken, omtala god tillgång; det gäller isolerade lokaler i Värmland och Jämtland. En tredje rapportör omtalar att duvhöken ökat något, dock utan att man för den skull bör bli optimistisk; i detta fall är det södra Småland. Övriga småländska uppgiftslämnare och samtliga från andra landskap ha ej annat än negativa meddelanden att lämna. Detta gäller även Södermanland, som i Svenska Jägarförbundets årsredogörelse stötar med »riklig förekomst». Samma förbund uppger att ej mindre än 17 län anse sig ha »mindre god eller ringa tillgång» på duvhök.

Med fortsatta skottpengar och allmänt förekommande hänsynslösa boplundringar torde stammen snabbt gå mot förintelse i de syd- och mellansvenska landskapen. Duvhöken hör redan nu i dessa landsändar till de sällsyntare rovfågeln. Det är hög tid att inställa utbetalningen av skottpengar och freda arten under häckningstid.

Snatteranden har i år iakttagits i Tåkern, där en hane sågs 19 maj (K. VON ESSEN).

En *turturduva* anträffades i juni å Skärva i Blekinge (R. INGERSTEDT).

Dubbelbeckasin har också i år uppträtt vid Offerdal i Jämtland, därjämte förekommer arten även vid Ansättfjället, där dess lekplatser blevo funna (R. WREDHAMMAR). Till följd av de stora jämtländska sjöregleringarna, som även berört St. Rensjön, voro dubbelbeckasinerna i år försvunna därifrån (K. VON ESSEN). För några år sedan häckade de talrikt vid denna lokal. Denna fågel är absolut i behov av fridlysning. Den är genom sitt uppträdande lätt att skilja från enkelbeckasinen, så en fredning bör ej bjuda jägarna något huvudbry.

Skärnsnäppan har i år upptäckts häckande på tre nya lokaler varav en utgör artens sydligaste och en dess nordligaste. De olika fynden stamma från Skarsfjället i Härjedalen (A. CHRISTIANSEN), vid Läptåvakjaure i Lule lappmark (förf.) och på Låktatjälko i Torne lappmark (C.-F. LUNDEVALL).

Ett par *dvärgmåsar* ha observerats bland skrattnåsarna i Söderfjärden V Strängnäs i Södermanland (L. BROBERG) och ett tiotal

svarttärnor i Lenstads myr på Öland (E. WIDE). En *vivingad trut* uppträdde under vintern på Stockholms ström (G. DANIELSSON, Vår Fågelvärld).

Sillgrisslorna på ön Bonden i Västerbotten uppskattades i år till 10 å 12 par (C. EMSING). En ny häckplats i Östergötland, skäret Blacken i Arkösunds skärgård, där omkring sex par häckat 1939—1945, har först i år blivit publicerad (B. WAHLIN, Svensk Faunistisk Revy).

Totaltridlysta fåglar.

Nötkräkan uppges vara rätt allmänt spridd i mellersta Roslagen, Uppland (D. HANNERZ), och synes överhuvud taget bli mer uppmärksammat än förut, även i andra landsdelar. Uppgifter om iakttagelser och fynd av arten böra meddelas till dr PER OLOF SWANBERG, Skara.

Sommargylling har även i år häckat och uppträtt på olika lokaler i Skåne (H. HERRLIN, F. KÖHLER, U. POSS, C. RAMEL).

En *härågel* uppehöll sig 18—20 april i Åkarp, Skåne (N. RYDÉN, Fauna och Flora).

Förutom den årsvisa förekomsten av *blåkråka* på Färö, Gotland, rapporteras arten från Aneboda, Småland (K. J. GUSTAFSSON och V. OLSSON); från Yxnerum, NÖ Atvidaberg, Östergötland (C. ANDÉN); i Uppland från tre lokaler: Ö Hjälstaviken i Husby-Sjutolfs s:n, NÖ sjön Vällen i Ekeby s:n, och mellan Norrsjön och Hosjön i Knutby s:n (G. NAUCKHOFF); i Forshaga, Värmland, sköts en blåkråka under 1945 (H. JEHNICH). — En översikt över artens förekomst i Sverige har lämnats av S. DURANGO i Vår Fågelvärld.

Kungsfiskaren har i år häckat vid Mörrumsån i Blekinge (H. HERRLIN) och blivit iakttagen i Halland (S. BERGMAN), Småland (K. VON ESSEN, E. WELANDER), Södermanland (A. BERGMAN genom S. BERGMAN), Närke (E. ROSENBERG) och Uppland (S. LUNDGREN). Alla iakttagelser av arten böra meddelas till amanuens GUNNAR OTTERLIND, Zoologiska Institutionen, Lund.

Kungsrörnen har under flera år uppgivits förekomma under häckningstid i Småland och meddelande om bosättning har t. o. m. återgivits i den skoglilla fackpressen. Någon bekräftelse från sak-kunnigt håll har emellertid aldrig kunnat erhållas. I somras anträffades en ihjälskuten kungsörn vid sjön Flären i Dörarps s:n (L. WILLIAMS).

Den *bruna kärrhöken* har även i år tagit en del nya områden i besittning. Han rapporteras sålunda från tidigare ej kända lokaler i Östergötland (C. ANDÉN), Södermanland (L. BROBERG, B. FAHLGREN). I N. Hyn i Värmland, där arten häckat i flera år, saknades den 1946 (A. KLEMENTSSON). — En skjuten och monterad *mindre kärrhök* påträffades av A. LARSON på Öland. Fågeln var ringmärkt, men icke inrapporterad vare sig av skytt eller konservator, vilka tydligen hade vetskap om att det rörde sig om en totalfridlyst art. — Fågeln observerades i april vid Fjärås i Halland (A. ANDERSSON).

En konservatorfirma har uppgett, att de årligen från en leverantör i Skåne erhålla 10 å 15 kärrhökar av olika arter. Skyttar påstås i regel vara jägare på de skånska godsen.

Havsörnarna vid Vänerns västgötasida ha i år häckat på fastlandet; som vanligt blevo äggen ej kläckta (C. A. FRÄNDÉN, H. KJELLBERG). I Upplands skärgård blev minst ett par av med sina ungar och en gammal fågel skjuten. Skärgårdsbefolkningens intresse för havsörnarna är dock glädjande nog icke enbart negativt. Sålunda ha därifrån förslag kommit om att under den kritiska tiden ordna bevakning av havsörnarnas boplatser för att skydda dem mot marodörer (T. ANDERSSON).

Blott ett par *vita storkar* har i år lyckats med sin häckning, varvid de finga fem ungar på vingarna. Det var vid Degeberga i Skåne. Den bofasta stammen uppgick i år till 14 fåglar (N. NORÉHN, D. N.).

Rördrommen har under året hörts i flera sjöar, bland vilka märkas Hornsjön på Öland (S. HANSON), Bunn i Småland (S. SIMONSON genom K. VON ESSEN), Tåkern i Östergötland, där två hanar hördes (L. BROBERG), Tysslingen i Närke (O. A. LUNDBORG), tre hanar och två honor ha uppträtt i Söderfjärden vid Strängnäs, Södermanland, och två hanar i Hjälstaviken, samt en i Garnsviken, Uppland (BROBERG). En tredje uppländsk lokal har också rapporterats (G. NAVCKHOFF). — För en undersökning av rördrommens häckningsförhållanden och uppträdande inom landet böra uppgifter om såväl gamla som nya förekomster meddelas till fil. stud. LARS BROBERG, Storgatan 26, Strängnäs.

Knölvanens glädjande expansion fortsätter och han rapporteras flerstädes öka. En egendomlig häckplats utgör det kala skäret Karet utanför Morups Tånge vid Hallandskusten (H. HERRLIN). Från Småland omtalas fågeln förutom i Kävsjön och Vid-

östern även häcka i Lantsjön, Lagebosjön och Visjön (K. VON ESSEN) samt i Kåvern (J. E. BERGREN genom VON ESSEN). I södra Västergötland har knölsvanen haft bo i Angsjön, S. Vings s:n (C. BLIDING, I. WESTFELDT). På Orust i Bohuslän förekommer arten som häckfågel i en sumpsjö (J. LINDNER). Arten har konstaterats häcka i Detttern, Vänern, där ett fjolårsbo hittades sistlidna sommar (N.-G. KARVIK). Sju par knölsvanar, varav ett med åtta ungar, ha i år varit bosatta i Strängnässtrakten (B. FAHLGREN). Även i östra Uppland uppges fågeln öka oavbrutet (T. ANDERSSON).

Grågåsen har ökat på Gotland och t. o. m. börjat uppsöka insjöarna: sålunda ha två par häckat vid Mästermyr (H. HAMILTON); från Perstorp i Skåne har fågeln spritt sig norrut och i år varit bofast i små sjöar i Röke och Vittsjö s:r (H. OLSSON). I södra Småland har stammen nära nog helt försvunnit; i Töstesjöarna har ett par häckat, men från Steningen och Möckeln har arten varit helt borta (J. BROMHN, G. SANDGREN). Vid Kungsbackafjorden i norra Halland ha flockar iakttagits i maj och juni (A. ANDERSSON). Upplands skärgård tycks hysa en ej oäven grågastam; flera häckplatser ha där upptäckts (T. ANDERSSON, D. HANNERZ).

En ung *skärfläcka* iaktogs 1 aug. vid Morups Tånge i Halland (H. HERRLIN), en ny art för denna lokal.

Kornkärrens tillbakagång fortsätter i stort, trots att han från några enstaka lokaler uppges ha ökat. I södra Småland (J. BROMHN, G. SANDGREN) och i Bankerydsstrakten (G. NYBERG) är han helt försvunnen, men han förekommer varje sommar vid Husnäs, Karlstorp s:n (I. KARLSSON). På Gotland har han huvudsakligen minskat (C. KLINT, A. NYMAN), men dock återkommit till Stora Karlsö (J. NORDSTRÖM); han finns även i Storumy, Atlingbo s:n (H. PETERSSON). I Viaredstrakten, Västergötland, har kornkärren icke hörts sedan 1940 (K. HALL), men i Karaby s:n har han efter 5 års bortovaro återkommit (N.-G. KARVIK). I Värmland har arten minskat i Ekshäradstrakten (D. HANNERZ), och B. ÖSTERLÖF har under sina resor i landskapet endast hört den vid Bjurbäcken i Lungsunds s:n. I markerna kring Frövi i Närke saknas fågeln alldeles sedan 1942 (N. ECKERBOM). I östra Uppland har kornkärren hörts på tre lokaler (T. ANDERSSON). I Dalarna har han minskat (H. NORLING), medan han däremot ökat i Gästrikland (J. JÄRRING).

Vaktel har hörts vid midsommartid och omkring 20 juli i Tösse s:n, Dalsland (O. WIKSTRÖM genom N.-G. KARVIK); hösten 1946 vid Österäng, Kinnevik, Västergötland (R. SÖDERBERG) och 30—31 maj vid Bista gård vid Örebro i Närke (O. A. LUNDBERG).

Kräldjur.

Sandödlan har hittats vid Kalsjön i Karlstorp s:n mitt i det smäländska högländet (O. CYRÉN, Fauna och Flora), en egendomlig lokal för arten. *Ormslån* har påträffats i Gunnarps s:n (H. HERRLIN) och i Steningetrakten (B. HANSTRÖM, Fauna och Flora), Halland, från vilket landskap denna ödla är föga känd. *Hassel-snoken* har vid två tillfällen träffats vid Steninge (B. HANSTRÖM, Fauna och Flora). Från Halland voro tidigare blott tre fynd kända.

Groddjur.

Från åtskilliga smäländska lokaler såsom Broaryd (R. MILD), Burseryd (J. BYLANDER) och Unnaryd (O. PETERSSON) uppges grodorna helt eller delvis ha försvunnit, antagligen till följd av de svåra vintrarna i början av 1940-talet.

Den *grönfläckiga paddan* har anträffats vid Hjorthamn, 1/2 mil N Sandvik, på norra Öland (S. HANSON). Enligt EKMAN (1922) har arten ej angivits norr om Borgholm.

Lakttagelser av reptiler och amfibier böra meddelas till prof. TORSTEN GISLÉN, Zoologiska Institutionen, Lund, som för ett arbete över dessa djurs utbredning gärna mottager uppgifter och beläggsexemplar.

Fiskar.

Sillfisket i Bohuslän har givit ett mycket gott resultat. Sålunda ha i år ilandförts 22.179.000 kg svenskfångad sill (Svensk Fiskeri Tidskrift).

Strömmingen har även i år varit i det närmaste helt borta från Gotlands kuster (J. NORDSTRÖM, A. NYMAN). Denna fisk har under senare tid alltmer sökt sig ut till Östersjöns djupare vatten.

Tonfisken uppträdde även denna höst i stora stäm vid svenska västkusten (B. HANSTRÖM, Fauna och Flora).

En *svärdfisk* strandade vid Falsterbo 12 sept. (B. HANSTRÖM, Fauna och Flora).

Om *grönlingens*, en av våra sällsyntaste sötvattenfiskar, förekomst i Sverige har B. LEKANDER lämnat en översikt i Svensk Faunistisk Revy.

Malen, vilken hittills betraktats som en av Sveriges mest rara fiskar, har i sommar på sina lokaler konstaterats vara ytterst talrik. Sålunda fann B. LEKANDER vid sina undersökningar i Emån i Småland denna fisk vara minst lika vanlig som gäddan. Från Helgeån i Skåne rapporteras arten ha ökat avsevärt (G. ISAKSON). *Gäddan* synes på många håll ha varit utsatt för rovfiske. Fredning under lektiden tycks vara ett utbrett önskemål.

Även i år ha fångsterna av *lar* kring Gotland varit mycket stora, t. o. m. överträffande förra årets rekordartade fiske (A. NYMAN). I Norrbotten sker alltjämt i stor utsträckning illegala fångster bl. a. genom olagligt utsatta pator och genom ljustring, vilka otillåtna fångstsätt synas vara svåra att komma tillrätta med (A. OLSSON). — Genom älvarnas överbyggande med kraftverksdammar blir vandringsfiskens, och främst då laxens, möjligheter att nå lekplatserna för varje år alltmer begränsade. Man har nu från Vattenfallstyrelsens sida insett vad detta betyder för laxbeståndens existens, och med anledning därav har en utredning rörande laxen och kraftverken tillsatts. Dess ordförande är byråchefen G. ALM. Fiskeriintendenten J. HULT kommer att handha det egentliga utredningsarbetet. Från naturskyddets sida må man hoppas, att denna utomordentligt viktiga fråga när en tillfredsställande lösning. Den kan även få stor principiell betydelse för myndigheternas inställning till naturskyddets krav också på andra områden.

Larvringens ställning är tyvärr alltjämt lika prekär. Rovfiske förekommer ohämmat i ett stort antal vatten. Frågan om totalfredning och möjligaste effektiva bevakning borde nu på allvar tas upp till diskussion. — Även *harren* är på sina håll illa ansatt, den har exempelvis försvunnit i vattnen Lilla Dragen — Stora Dragen i Dalarna (E. MÅNSSON).

Till alla dem som varit vänliga att bidra med uppgifter och redogörelser, vilka möjliggjort denna översikt, rikta Svenska Naturskyddsföreningen och förf. ett hjärtligt tack. Även detta år har fiskerikonulenten GILLIS LÖNING med stor älskvardhet genom egna frågeformulär införskaffat flera värdefulla upplysningar från Jönköpings län, för vilket vi äro honom mycket tacksamma.